

Vergaderjaar 2012–2013

31 125

Defensie Industrie Strategie

Nr. 14

BRIEF VAN DE MINISTER VAN DEFENSIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 1 november 2012

Inleiding

Sourcing is geen doel op zichzelf, maar een bedrijfsvoeringinstrument om de kerntaken zo doeltreffend en doelmatig mogelijk te ondersteunen. Door zorgvuldige keuzes tussen zelfdoen, uitbesteden of samenwerken, wil Defensie de inzetbaarheid, het innovatieve vermogen van de krijgsmacht en het kosteninzicht verbeteren en de flexibiliteit en het aanpassingsvermogen vergroten. In het algemeen overleg van 21 juni 2012 over sourcing is toegezegd de Kamer jaarlijks in oktober te informeren over de stand van zaken van de sourcingagenda. Met deze brief doe ik die toezegging gestand. Tevens informeer ik u over enige onderwerpen die tijdens dat algemeen overleg aan de orde waren, waaronder het overleg met de centrales van overheidspersoneel over nieuwe afspraken voor de overdracht van personeel bij sourcingtrajecten en de beoordeling van voorstellen uit het midden- en kleinbedrijf.

Algemene onderwerpen

Met de brieven van 27 april en 19 juni jl. bent u gedetailleerd geïnformeerd over het sourcingproces (Kamerstuk 31 125, nrs. 10 en 12). De brieven gingen ook in op het belang van kennisbehoud, het leren van ervaringen en de noodzaak van goede aansturing. Ongeveer 250 personen hebben inmiddels interne cursussen gevolgd over de uitvoering van sourcingprojecten. Ook is een kennisbank in ontwikkeling om de resultaten en ervaringen voor alle projecten vast te leggen.

In mijn brief van 19 juni heb ik gemeld dat ik met de centrales van overheidspersoneel afspraken wil maken over hun betrokkenheid bij aanvang van een sourcingproject, omdat in veel gevallen de overdracht van personeel aan een marktpartij aan de orde is. In een concept sociaal statuut zijn de condities en de uitgangspunten vastgelegd die gelden bij de overname van arbeidsvoorwaarden. In augustus jl. is dit statuut formeel aangeboden aan de centrales van overheidspersoneel, waarna

daarover op 4 september jl. met hen op hoofdlijnen is gesproken. Ik streef naar een akkoord voor het einde van dit jaar en zal u daarover snel informeren.

Uit de belangstelling van het bedrijfsleven voor de sourcingprojecten bij Defensie blijkt dat Defensie een interessante opdrachtgever of potentiële samenwerkingspartner is. Dit blijkt ook uit het feit dat bedrijven, in het bijzonder het midden- en kleinbedrijf, Defensie met voorstellen benaderen. Defensie heeft daarom in overeenstemming met de motie-Knops (kamerstuk 33 000 X, nr. 20) een stappenplan gemaakt om de voorstellen van het midden- en kleinbedrijf te beoordelen en waar mogelijk van deze initiatieven gebruik te maken. Defensie beoordeelt samen met het bedrijfsleven welke voorstellen met deze methode begin 2013 worden beproefd. Wanneer nodig wordt de procedure aangepast aan de hand van praktijkervaringen.

Projecten

Defensie heeft een omvangrijke en ambitieuze sourcingagenda. De status van de verschillende sourcingprojecten treft u aan in bijlage 1.

Waar mogelijk bevat bijlage 1 een indicatie van de financiële omvang van elk project en van het aantal functies dat bij die dienst of activiteit in het geding is. Overigens kunnen dergelijke cijfers gedurende het project fluctueren omdat Defensie door de reorganisatie kleiner wordt en omdat niet in alle gevallen al vaststaat welke elementen al dan niet tot een project worden gerekend. Voorts is het mogelijk dat, mede afhankelijk van de onderzoeksuitkomsten, een sourcingproject slechts een deel van het traject doorloopt en dat het met andere wordt samengevoegd dan wel gesplitst. Ook kunnen voorstellen van het midden- en kleinbedrijf aan projecten worden toegevoegd.

Defensie kent vijf omvangrijke prioritaire sourcingprojecten. Het betreft IV/ICT-dienstverlening, catering, vastgoeddiensten, instandhouding wielvoertuigen tot 7,5 kN en defensiebrede bewakings- en beveiligings-systemen. In bijlage 2 treft u een overzicht aan van de planning van deze projecten.

De brieven van 27 april en 19 juni jl. bevatten een gedetailleerde beschrijving van de verschillende fases van het sourcingproces. Verscheidene projecten zijn in de afgelopen maanden aan een volgende fase van het sourcingtraject begonnen. Het betreft: P&O diensten (waarin verscheidene projecten zijn samengevoegd), de vervanging van de dienstmotoren van de Koninklijke marechaussee, de instandhouding van landsystemen, de instandhouding en opleidingen MALE UAV, de militairgeneeskundige logistiek, de *mainframe hosting* en het Nationaal Militair Museum. De nieuw te bouwen marinierskazerne in Vlissingen die is toegevoegd aan de agenda verkeert in de afwegingsfase. Bij een aantal projecten werkt Defensie, in afwachting van formele besluitvorming, aan de vervolgfase zonder daarbij onomkeerbare stappen te zetten. Zodoende behouden projecten de benodigde vaart, terwijl zorgvuldige besluitvorming en betrokkenheid van medezeggenschap zijn gewaarborgd.

Tijdens het algemeen overleg over sourcing is de suggestie gedaan dat Defensie de SAR-taken en het patiëntenvervoer van de Waddeneilanden zou kunnen uitbesteden aangezien het geen kerntaken van Defensie zijn. Nader onderzoek heeft uitgewezen dat hiervoor geen *business case* te maken is en daarom is dit onderwerp niet op de sourcingagenda geplaatst.

Tot slot

Zowel snelheid als zorgvuldigheid is bij sourcing van groot belang. Veel projecten zijn verweven met de huidige reorganisatie en daardoor complex. Defensie houdt daarom de uitvoering van de projecten scherp in het oog. Op grond van de voortgang tot nu toe verwacht ik dat voor verscheidene projecten op korte termijn kan worden begonnen aan de voorbereidingen op de aanbesteding of de aanbesteding zelf. Een akkoord met de centrales van overheidspersoneel over het sociaal statuut is daarvoor echter wel een voorwaarde. Als het zover is, informeer ik u direct. In oktober 2013 ontvangt u de volgende voortgangsrapportage en in 2014 is een evaluatie van het sourcingbeleid aan de orde.

De minister van Defensie,
J. S. J. Hillen

De projecten in dit overzicht zijn per fase van het sourcingproces gegroepeerd.

Figuur 1 verschillende fases van het sourcingproces

1. Initiatiefase

De onderstaande projecten bevinden zich op dit ogenblik in de initiatiefase.

Modernisering High Frequency Radio walinfrastructuur

Dit project betreft de verwerving en inrichting van een nieuwe zendlocatie, antennepark Zeewolde, en de ontmanteling en afstoting van de locaties Scheveningen, De Lier, Lopik en Ouddorp en de herinrichting van locaties die in gebruik blijven. Tijdens de initiatiefase zijn de mogelijkheden voor uitbesteding onderzocht en is geconcludeerd dat uitbesteding van de *High Frequency Radio*-capaciteit aan een commerciële partij niet mogelijk is vanwege beveiligingstechnische en operationele redenen. Defensie haalt het project daarom van de sourcingsagenda af en rapporteert daarover niet meer in dat kader.

Vervanging werkcentrum vliegtuig kunststoffen en schilderen in Woensdrecht

Het project betreft de noodzakelijke vervanging, vanwege ARBO- en milieutechnische tekortkomingen, van het bestaande werkcentrum Vliegtuig Kunststoffen en Schilderen. In het sourcingonderzoek dat dit kwartaal begint wordt gezien of op deelactiviteiten (zoals het Anti Corrosie programma) kan worden samengewerkt met de industrie. Daarmee wordt uitvoering gegeven aan de toezegging gedaan tijdens het notaoverleg van 6 juni 2011 over de beleidsbrief *Defensie na de kredietcrisis*. De Kamer heeft daarover tevens een brief ontvangen op 27 juni 2011 (Kamerstuk 32 733, nr. 35).

2. Afwegingsfase

In de afwegingsfase wordt onderzocht in hoeverre uitbesteding of samenwerking Defensie voordeel kan opleveren. Onderstaande projecten bevinden zich op dit moment in de afwegingsfase.

Instandhouding Cougar

Defensie behoudt tot januari 2018 acht Cougar helikopters voor inzet voor transport- en maritieme taken, de uitvoering van *Search And Rescue* (SAR) taken en patiëntenvervoer. Het sourcingonderzoek moet uitwijzen wat de beste keuze is voor de uitvoering van de instandhouding van de toestellen door deze taken uit te voeren in eigen beheer, in nauwere samenwerking met de industrie of door volledige uitbesteding. De afwegingsfase zal naar verwachting dit jaar worden voltooid.

Instandhouding Chinook

Het sourcingonderzoek betreft de instandhouding van zeventien Chinook helikopters in de periode van 2018 tot 2035 en hangt samen met de verwervingsvoorbereidingsfase (DMP-D) van het project Chinook Vervanging en Modernisering waarover u op 16 mei 2012 bent geïnformeerd (Kamerstuk 27 830, nr. 101). Onderzocht wordt of het onderhoud goedkoper of beter in samenwerking met de industrie kan worden uitgevoerd. Tevens moet blijken welke capaciteit Defensie zelf dient te behouden. Naar verwachting wordt de afwegingsfase dit jaar voltooid.

Instandhouding Joint Logistic Support Ship en Landing Platform Dock 1&2

Het sourcingonderzoek betreft de instandhouding van beide *Landing Platform Docks* en het nog op te leveren *Joint Logistic Support Ship*. Belangrijke aandachtspunten in het onderzoek zijn de kosten, de beschikbaarheid en betrouwbaarheid van het materieel en de vereenvoudiging van de afstemming tussen Defensie en de industrie. De huidige instandhoudingstaken worden door tussen de 25 en 75 vte'n uitgevoerd. Het jaarlijkse financiële volume bedraagt minder dan € 10 miljoen. Dit betreft de instandhouding en het financieel volume zonder het JSS. In de brief van 27 april jl. waren het onderzoek naar de JSS en LPD's nog opgenomen als afzonderlijke projecten op de sourcingagenda. Deze twee projecten zijn samengevoegd in één sourcingproject omdat het vergelijkbaar onderhoud betreft. In het voorjaar van 2013 zal de afwegingsfase naar verwachting worden voltooid.

Kleine en lichte vaartuigen

Het sourcingproject betreft het op termijn anders beleggen van de integrale verantwoordelijkheid voor de instandhouding van de vloot van ruim 250 kleine en lichte vaartuigen van de Koninklijke Marine. Inmiddels is duidelijk geworden dat de markt niet in staat is om de gehele dienstverlening voor alle vaartuigen integraal te verzorgen. Daarom zal de dienstverlening in verschillende clusters verkaveld worden. Het financiële volume van de instandhouding bedraagt minder dan € 10 miljoen per jaar en daarbij zijn tussen de 50 en 100 vte'n betrokken. Het sourcingonderzoek is voltooid, en het voorgenomen besluit tot uitbesteding is aangeboden aan de medezeggenschap. Naar verwachting wordt de afwegingsfase voor het einde van dit jaar voltooid.

Kalibratie meet- en testapparatuur

Defensie heeft een sourcingonderzoek uitgevoerd naar de uitbesteding van kalibratie-activiteiten. Op grond daarvan is geconcludeerd dat de uitbesteding in eerste instantie wordt beperkt tot de kalibratie van generieke meet- en testmiddelen en de bijbehorende logistiek. Het is de bedoeling dat het werk, ook na uitbesteding, zal worden uitgevoerd op de locatie van het Marinebedrijf en het Logistiek Centrum Woensdrecht. Dit ter ondersteuning van de lokale werkgelegenheid en de doelmatige aanwending van reeds aanwezige faciliteiten. Het uit te besteden pakket bedraagt minder dan € 10 miljoen en betreft tussen de 50 en 100 vte'n. Het voorgenomen besluit tot uitbesteding is aan de medezeggenschap aangeboden. Naar verwachting wordt de afwegingsfase voor het einde van dit jaar voltooid.

Defensie Vervanging Operationele Wielvoertuigen deelproject overige voertuigen

Defensie heeft voor de instandhouding van de voertuigen 12 kN en 50/100 kN een sourcingonderzoek uitgevoerd dat was gericht op het onderhoud en de logistieke ondersteuning. Deze diensten zijn bezien aan de hand van twee scenario's: *zelf doen* en *samenwerken*. Het scenario *uitbesteden* is buiten beschouwing gelaten omdat Defensie voor expeditionair optreden zelf moet kunnen beschikken over operationele capaciteit in de vorm van militaire monteurs. Van de twee resterende scenario's bleek het scenario *samenwerken* aanmerkelijk goedkoper dan het scenario *zelf doen*. Beide opties voldoen aan de eisen van Defensie ten aanzien van de inzetbaarheid en het voortzettings-vermogen. De Kamer is hierover geïnformeerd met een DMP-B brief op 31 mei jl. (Kamerstuk 26 396, nr. 92) die tevens een commercieel vertrouwelijke bijlage bevatte met financiële details. De projectomvang is boven de € 250 miljoen. Het sourcingonderzoek is voltooid en het voorgenomen besluit tot samenwerking is aan de medezeggenschap aangeboden. Naar verwachting wordt medio 2013 een DMP-C brief aan de Kamer gezonden over de studiefase. Dan moet tevens meer duidelijkheid zijn ontstaan over het aantal betrokken functies (meer dan 100 vte'n) en de verwachte instandhoudingskosten.

Instandhouding landsystemen

Het sourcingonderzoek betreft de instandhouding van meerdere landsystemen (zoals de CV90, Boxer, Fennek, Bushmaster, Viking en BV206). Het doel van het project is de beschikbaarheid en inzet van landsystemen te garanderen gedurende de gehele levensduur. Daarnaast gaat het om de verbetering van de flexibiliteit, het gebruik van kennis en innovatief vermogen van de markt, lagere kosten en de toegang tot schaarse personele capaciteit (vooral technisch personeel). Het onderzoek richt zich op de instandhouding van zowel de bestaande als toekomstige landsystemen. Daarom wordt intensief samengewerkt met investeringsprojecten zoals de beide deelprojecten van het project DVOW. Daarnaast hebben Defensie en BAE Systems (de leverancier van een aantal landsystemen) onlangs in een intentieverklaring afgesproken nauwer samen te werken bij het onderhoud. De Nederlandse Defensie Industrie zal daarbij nadrukkelijk worden betrokken. Het onderzoek zal naar verwachting in juni 2013 voltooid zijn.

Sourcing P&O

Het project Sourcing P&O is een clustering van verschillende elementen in het P&O domein. De sourcingprojecten Psychologisch Advies & Selectie en Medische Keuringen zijn aan dit project toegevoegd en komen als zelfstandig project niet meer terug op de sourcingagenda en in de rapportage daarover. Het onderzoek moet inzichtelijk maken of uitbesteding van de diensten voor Defensie meerwaarde oplevert ten opzichte van het zelf uitvoeren daarvan. Het onderzoek omvat een groot aantal verschillende elementen waaronder gedragswetenschappen, de werving, keuring en selectie van personeel en de door- en uitstroombdiensten (externe bemiddeling, re-integratie keuringen en medische beoordelingen), juridische dienstverlening en bedrijfsmaatschappelijk werk. Het onderzoek, waarbij de verschillende elementen gefaseerd worden onderzocht, is recent begonnen. Het laatste element zal naar verwachting eind 2014 worden voltooid. In dit stadium van het sourcingtraject is nog geen indicatie te geven van het aantal vte'n dat bij dit sourcingtraject betrokken is. Met de huidige P&O-dienstverlening is jaarlijks tussen de € 50 en € 100 miljoen gemoeid.

Militair-geneeskundige logistiek

Het betreft onderzoek naar de gehele logistieke keten van geneeskundige goederen. Het omvat de behoeftestelling, inkoop, opslag, de uitgifte en het afstoten en afvoeren van artikelen. Onderzoek moet uitwijzen of uitbesteding of samenwerking meerwaarde voor Defensie kan opleveren. In het voorjaar van 2013 zal dit onderzoek beginnen en naar verwachting in oktober 2013 gereed zijn.

Samenwerking Defensie-Politie bij kleding en persoonsgebonden uitrusting

Defensie heeft het voornemen samen te werken met de Nationale Politie op het gebied van Kleding en Persoonsgebonden Uitrusting (KPU). Naar verwachting zijn daarbij voordelen te behalen. De doelstelling is de kwaliteit en flexibiliteit van de dienstverlening te verhogen tegen lagere kosten voor zowel Defensie als de Nationale Politie. Er zijn ongeveer 175 vte'n betrokken vanuit Defensie en de financiële omvang van de dienstverlening is tussen de € 25 en € 50 miljoen. In september jl. is aan de medezeggenschap advies gevraagd over de voorgenomen samenwerking. De voorbereidingen voor een convenant zijn begonnen en zijn naar verwachting voor het einde van dit jaar voltooid.

Instandhouding SMART-L

Thales zal voor de SMART-L radars van de vier Luchtverdediging- en Commandofregatten een Early Warning Capability ontwikkelen en leveren. De Kamer is daarover geïnformeerd op 16 mei jl. (Kamerstuk 27 830, nr. 100). Daarnaast is een onderzoek gestart naar de uitbesteding van de instandhouding van deze systemen. Het doel van het sourcing-onderzoek is na te gaan of uitbesteding van de instandhouding van de SMART-L radar aan de fabrikant Thales leidt tot verbeterde inzetbaarheid en/of lagere kosten. Daarvoor wordt een vergelijking gemaakt tussen de huidige werkwijze (onderhoud bij het Marinebedrijf) en uitbesteding daarvan aan Thales. Daartoe zal Thales op korte termijn een aanbieding doen waarna beide uitvoeringsvarianten kunnen worden vergeleken. Dit onderzoek zal medio 2013 worden voltooid. Het aantal betrokken functies is nog onderwerp van onderzoek. Met het contract is een bedrag gemoeid van minder dan € 5 miljoen per jaar.

Defensie bewakings- en beveiligingssysteem (DBBS)

Het project DBBS beoogt de continuïteit te waarborgen van de elektronische systemen die mede voorzien in de beveiligingsbehoefte van Defensie. Daarnaast zal het project leiden tot kostenbesparingen en een kwaliteitsverbetering. Defensie beoogt één meerjarige overeenkomst met één marktpartij voor het technisch ontwerp, de levering en het onderhoud van de benodigde bewakings- en beveiligingssystemen en vraagt de markt dit als dienst te leveren. Naar verwachting zal de Kamer binnenkort worden geïnformeerd over de behoeftestellingsfase. Het sourcing-onderzoek is voltooid en inmiddels zijn de voorbereidingen voor de aanbesteding in een gevorderd stadium. In dit kader worden echter geen onomkeerbare stappen genomen. Nadat Defensie een besluit heeft genomen over het sourcingtraject, zal de afwegingsfase naar verwachting dit jaar nog worden voltooid. Vervolgens zal begin 2013 begonnen worden met het aanbestedingstraject voor dit project. De omvang van de beheertaken voor de huidige systemen betreft ongeveer 30 vte'n. De jaarlijkse exploitatiekosten betreffen minder dan € 25 miljoen.

Vastgoeddiensten

Het sourcingonderzoek van de vastgoeddiensten van Defensie heeft geresulteerd in het voornemen de vastgoeddiensten uit te besteden en de daarbij behorende organisatiewijzigingen door te voeren. Dit besluit is aan de medezeggenschap aangeboden. Inmiddels zijn, zonder omkeerbare stappen te zetten, voorbereidingen van de voorbereidingsfase begonnen. Binnenkort moet blijken of het eerdere streven om medio 2013 de aanbesteding te beginnen haalbaar is. Er zijn ongeveer 250 tot 500 vte'n betrokken bij dit project en de financiële omvang van de dienstverlening is tussen de € 250 en € 500 miljoen, waarbij vastgoedinvesteringen en activiteiten die reeds door externe leveranciers worden verricht zijn inbegrepen. Op het moment van uitbesteding zal het deel van de dienst dat binnen Defensie blijft in het kas/verplichtingenstelsel worden opgenomen. De clustering op het gebied van vastgoed maakt tevens deel uit van het uitvoeringsprogramma Compacte Rijksdienst. Eind 2014 zal besloten worden of de vastgoeddiensten van Defensie daarbij aansluiten. Defensie is daarom nu reeds bij het uitvoeringsprogramma betrokken.

Vervanging van de dienstmotoren van de Koninklijke Marechaussee

De dienstmotoren van de Koninklijke Marechaussee zijn aan vervanging toe. Deze motoren worden gebruikt voor onder meer escortes, verkeersbegeleidingen, mobiel toezicht veiligheid, beveiliging van De Nederlandsche Bank en surveillances. Momenteel is de materieellogistieke ondersteuning van de bestaande motoren reeds uitbesteed. Defensie wenst dat te continueren. Binnen het reguliere Defensie Materieel Proces (DMP) worden sourcingaspecten meegewogen bij de vervanging van de motoren. De projectkosten worden geraamd op minder dan € 10 miljoen.

Instandhouding en opleidingen MALE UAV

Defensie verwerft in het kader van de modernisering van de krijgsmacht een onbemand luchtsysteem voor informatieverzameling vanuit de lucht. Het betreft een nieuwe capaciteit van één UAV systeem, dat bestaat uit vier vliegtuigen met geavanceerde sensoren. Het sourcingproject is gericht op de instandhouding en opleidingen gerelateerd aan deze nieuwe capaciteit. Het project doorloopt de reguliere fasen van het DMP waarbij wordt onderzocht welke deelaspecten voor sourcing in aanmerking komen. Daarvoor worden ook potentiële leveranciers benaderd. De afwegingsfase wordt naar verwachting nog dit jaar voltooid.

Marinierskazerne Vlissingen

De huidige marinierskazerne in Doorn is al enige jaren toe aan een grootschalige en kostbare renovatie. Daarnaast kampt de kazerne met een onoplosbaar ruimtegebrek. Ook na renovatie zou de locatie niet voldoende toekomstbestendig zijn. Defensie heeft gezocht naar alternatieven en heeft gekozen voor de bouw van een kazerne in Vlissingen. De Kamer is geïnformeerd over deze behoeftestelling op 31 augustus 2012 (Kamerstuk 33 358, nr. 1). Bij de afwegingsfase en het onderzoek dat wordt uitgevoerd is de Rijksgebouwendienst betrokken. De resultaten hiervan worden begin 2013 verwacht en zijn bepalend voor de verdere uitwerking en de keuzes over de bouw en de instandhouding van het complex. De ingebruikname van het complex is gepland in 2017.

3. Voorbereidingsfase

In deze fase wordt de aanbesteding voorbereid. Onderstaande projecten bevinden zich in de voorbereidingsfase.

Onderhoud luchtverkeersbeveiligingssytemen

In het sourcingonderzoek naar het onderhoud van luchtverkeersbeveiligingssytemen (LVB) is vastgesteld dat Defensie voordelen kan behalen door het onderhoud aan deze systemen uit te besteden of daarbij samen te werken. Het vervolgonderzoek wordt in twee fases uitgevoerd. In eerste instantie worden de samenwerkingsmogelijkheden met Luchtverkeersleiding Nederland onderzocht. Indien blijkt dat dit onvoldoende meerwaarde voor Defensie oplevert, zullen ook marktpartijen worden benaderd. In het vervolgonderzoek wordt ook onderzocht of het uitbesteden van het eigenaarschap van de systemen een meerwaarde voor Defensie geeft. Vanwege de breedte van het onderzoek, de complexiteit en capaciteitproblemen is enkele maanden vertraging opgetreden ten opzichte van de oorspronkelijke planning. Het onderhoud aan betrokken systemen wordt uitgevoerd door tussen de 25 en 50 vte'n. De financiële omvang van de dienstverlening is minder dan € 10 miljoen per jaar.

Uitbesteden cateringdiensten

In 2011 is besloten de defensiebrede catering uit te besteden. Momenteel worden, mede naar aanleiding van adviezen vanuit de medezeggenschap, voor het project diverse scenario's, waaronder ook uitstel van uitbesteding in combinatie met personele afbouw, voor de personele transitie met elkaar vergeleken. De berekeningen die daartoe worden gemaakt zijn afhankelijk van overeenstemming met de vakbonden over het sociaal statuut. Ondertussen bereidt het project de verdere aanbesteding voor. Het is de verwachting dat Defensie de gestelde eisen voor de dienstverlening in het derde kwartaal van 2013 bekend kan stellen. Bij de dienstverlening zijn tussen de 500 en 1 000 functies betrokken. De financiële omvang van de dienstverlening is tussen de € 50 en € 100 miljoen per jaar. Voltooiing van het project wordt medio 2015 voorzien. Op het moment van uitbesteding zal het deel van de dienst dat binnen Defensie blijft in het kas/verplichtingenstelsel worden opgenomen.

IV/ICT-dienstverlening

Defensie heeft de afgelopen twee jaar vijf componenten van de IV/ICT-dienstverlening op sourcingaspecten onderzocht. Het doel van het project is de kwaliteit van dienstverlening te verbeteren (beschikbaarheid van schaarse kennis en expertise, flexibiliteit en innovatie), de financiële flexibiliteit te vergroten en een personele reductie te realiseren in het kader van de compacte Rijksdienst. Onder de voorwaarden van beveiligingseisen, marktconformiteit en verwevenheid met de kerntaken van Defensie, wordt verwacht dat uitbesteding Defensie voordeel kan opleveren. Het betreft de IV/ICT-diensten bestaande uit IV-advies en applicatiediensten, werkpleklogistiek, ICT-infrastructuur en telefonie. Het onderdeel *mainframe hosting* vormt een apart project waarover hieronder wordt gerapporteerd. In de brief van 19 juni jl. is toegelicht dat de vier componenten van de IV/ICT-dienstverlening worden samengevoegd tot het kavel ICT en het kavel IV. Er zijn ongeveer 1 700 medewerkers bij de dienstverlening betrokken. De financiële omvang van de dienstverlening is tussen de € 250 en € 500 miljoen per jaar. De aanbesteding van de diensten vangt naar verwachting in het vierde kwartaal van 2013 aan. Dit moet leiden tot het sluiten van contracten begin 2015. De delen van de dienstverlening die vallen buiten het project van de IV/ICT sourcing worden begin 2013 bij de vorming van het Defensie Joint IV Command (JIVC) opgenomen in het kas/verplichtingen stelsel. In de baten/lastendienst blijven alleen die delen achter die vallen binnen het project.

Op het moment van uitbesteding zal de baten/lastendienst worden opgeheven.

Instandhouding nieuw te verwerven Medium Power Radars (MPR)

Het project betreft de vervanging van twee lange afstand luchtverdedigingsradars in Wier en Nieuw Milligen. Bij de vervanging van de radars bestaan mogelijkheden voor het geheel of gedeeltelijk uitbesteden van de instandhouding en de aanpassing van de infrastructuur. Het doel van dit sourcingproject is de instandhouding efficiënter in te richten, de kwaliteit te verbeteren en de beschikbaarheid van systemen zeker te stellen. Het project bevindt zich thans in de DMP-C fase en eind 2013 wordt de Kamer over de gecombineerde B/C-fase geïnformeerd. De systemen zullen in 2015 in gebruik worden genomen. Er zijn tussen de 5 en 25 functies betrokken bij de instandhouding van de radars. De financiële omvang van de dienstverlening bedraagt minder dan € 10 miljoen per jaar.

4. Aanbestedingsfase

Als de keuze is gemaakt tot samenwerking of uitbesteding, wordt in deze fase de dienst of activiteit (of delen daarvan) aanbesteed. Onderstaande projecten bevinden zich in de aanbestedingsfase:

Instandhouding operationele wielvoertuigen met een laadvermogen tot 7,5 kN

Besloten is de instandhouding van de wielvoertuigen tot 7,5kN van het project Defensiebrede Vervanging Operationele Wielvoertuigen (DVOW) volledig uit te besteden. U bent hierover geïnformeerd op 23 september 2011 (Kamerstuk 26 396, nr. 88). Het doel daarvan is de instandhouding efficiënter en flexibeler in te richten. Inmiddels zijn marktpartijen conform de Europese aanbestedingsregels benaderd voor de levering en de instandhouding van voertuigen. De instandhouding zal vooral door Nederlandse bedrijven worden uitgevoerd. De contractondertekening wordt medio 2013 verwacht, waarna de voertuigen eind 2013 en gedurende het jaar 2014 zullen instromen. Bij het onderhoud aan de huidige voertuigen gaat het om tussen de 50 en 100 functies die deels ook andere taken uitvoeren. De financiële omvang van de dienstverlening zal naar verwachting kleiner zijn dan € 5 miljoen per jaar zijn met een looptijd van 10 jaar.

Instandhouding Verbeterd Operationeel Soldaat Systeem (VOSS)

Het project VOSS voorziet in een aantal verbeteringen van de uitrusting van de te voet optredende militair. Het *Smart Vest* vormt de belangrijkste hoofdcomponent van het project VOSS. De Kamer is op 23 september 2011 aan de hand van de DMP-C brief geïnformeerd over het project VOSS en de relevante sourcingaspecten (Kamerstuk 33 000 X, nr. 3). Defensie is bezig met de verwerving van het *Smart Vest* en sluit namens de Benelux landen het contract. Op dit moment worden de ingediende offertes beoordeeld. Ook de details van de samenwerking met de industrie bij de instandhouding van het *Smart Vest* worden nog verder onderzocht waardoor op dit moment nog geen uitspraken gedaan kunnen worden over de voorgenomen manier van sourcing. De verwachte financiële omvang van de dienstverlening bedraagt tussen de € 5 en 25 miljoen.

Mainframe Hosting

De interne dienstverlening van *mainframe hosting* zal binnen Defensie worden beëindigd. Defensie doet met dit sourcingproject ervaring op die bij de uitvoering van het project IV/ICT wordt gebruikt. Het project heeft de voorbereidingsfase voltooid en is met de aanbesteding begonnen. Naar verwachting zal de aanbestedingsfase in maart 2013 zijn voltooid en kunnen de contracten worden gesloten. De financiële omvang van de huidige dienstverlening betreft minder dan € 5 miljoen per jaar en daarbij zijn acht vte'n betrokken.

5. Transitiefase

Nadat het contract van de aanbesteding is getekend worden in de transitiefase personeel en middelen, als dat aan de orde is, overgedragen aan de nieuwe dienstverlener. Onderstaande projecten bevinden zich in de transitiefase:

Onderhoud F100-motoren

Door het aangaan van een Publiek Private Samenwerking (PPS) kan het F100 motorenonderhoud bij het Logistiek Centrum Woensdrecht voor de F-16 worden gewaarborgd met een reductie van de onderhoudskosten. De Kamer is op 7 december 2010 over dit project geïnformeerd (Kamerstuk 25 820, nr. 19). Deze samenwerking ondersteunt het *Maintenance Valley* initiatief. De private partner, DutchAero Services (DAS), heeft overigens recent onderhoudswerkzaamheden aan F100 motormodules verworven vanuit de Thaise Luchtmacht. Binnenkort wordt aan de hand van een evaluatie bepaald of de doelstellingen van de samenwerking worden behaald en DAS de dienstverlening voor Defensie kan gaan verzorgen. Bij dit project zijn tussen de 50 en 100 functies betrokken. De financiële omvang van de dienstverlening bedraagt in de periode 2011–2020 tussen de € 15 en € 25 miljoen.

Nationaal Militair Museum

Op 7 mei jl. (Kamerstuk 33 000 X, nr. 84) bent u geïnformeerd over de voortgang van de realisatie van het Nationaal Militair Museum. Voor de uitvoering daarvan is gekozen voor een Publiek-Private-Samenwerking (PPS). Op 8 mei 2012 is de opdracht tot realisatie/exploitatie gegeven aan het consortium Heijmans PPP. De bouwwerkzaamheden voor het museum zullen in het najaar van 2012 beginnen terwijl de opening in het najaar van 2014 voorzien is. Het consortium zal het ontwerp, de bouw, de museale inrichting en financiering van het gebouw realiseren en het museum de komende vijftientig jaar exploiteren en onderhouden. De nieuwbouw kost Defensie eenmalig € 28 miljoen (verspreid over enkele termijnbetalingen), daarna bedraagt de exploitatie € 8,3 miljoen (prijsspeil 2011) per jaar.

6. Operationele fase

Wanneer de transitie is voltooid vangt er een periode aan waarin Defensie diensten van de leverancier afneemt. Defensie reguleert de vraag naar de dienstverlening, controleert de geboden diensten en stuurt bij als dat nodig is. Een evaluatie van het traject maakt ook deel uit van deze fase.

Een recent voorbeeld van een project dat zich in de operationele fase bevindt, is de Kromhoutkazerne in Utrecht.

Overzicht geplande voortgang prioritaire sourcingprojecten

De genoemde data betreffen de geplande startdata van de desbetreffende fase. Bij een aantal projecten wordt, in afwachting van formele besluitvorming, reeds gewerkt aan de vervolgfase zonder dat daarbij onomkeerbare stappen worden gezet.

Project	Initiatie	Afweging	Voorbereiding	Aanbesteding	Transitie	Operationeel	Evaluatie
Instandhouding wielvoertuigen met een laadvermogen tot 7,5 kN	gereed	gereed	gereed	2e kwartaal 2012	3e kwartaal 2013	4e kwartaal 2013 - 2023	
Outsourcing IV/ICT	gereed	gereed	2e kwartaal 2012	4e kwartaal 2013	1e kwartaal 2015	2015	
Defensiebrede vervanging van bewakings- en beveiligingssystemen (DBBS)	gereed	3e kwartaal 2011	2e kwartaal 2012	1e kwartaal 2013	4e kwartaal 2013	1e kwartaal 2018	
Vastgoeddiensten	gereed	2e kwartaal 2011	3e kwartaal 2012	3e kwartaal 2013	n.t.b.	n.t.b.	
Uitbesteding cateringdiensten Defensie	gereed	gereed	2e kwartaal 2012	3e kwartaal 2013	3e kwartaal 2014	2015	

Figuur 2 voortgang prioritaire sourcingprojecten